

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖGSKOLAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 23 JANUARI 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELIN WAGNER.

Efter konfirmationen. Motiv från Floda i Dalarna. Efter en oljemålning af Olof Arborelius.

NÄR PROFESSOR OLOF ARBORELIUS efter en lång konstnärsgärning för alltid släppte penseln och paletten och gick in i skuggornas värld, försvann med honom en af de sista i den falang, som representerade svensk genre- och landskapsmålning under förra seklets senare hälft. Den nu i Konsthuset anordnade retrospektiva minnesutställningen af hans taflor ger en rik bild af hans talang, en talang, som aldrig stelnade i de en gång funna uttrycksformerna, utan förmådde anpassa sig efter de nya strömningarna och ändå bevara sin egenart. I taflorna från hans italienska studieresa märker man inflytande af G. W. Palm och andra Roma-svenskar; äfven den franska land-

Olof Arborelius' minnesutställning.

skapskonsten från 60- och 70-talen närmade han sig, för att sedan påverkas af modernare strömningar. Men i den koloristiska kraften och i själfva kompositionen fanns alltid något, som gjorde att man genast såg Arborelius' ursprungsbeteckning. Idyllen i den svenska bergslagsnaturen — de gamla röda bergsmansgårdarna, inbäddade i högsommarens mörka grönska, hvilken speglar sig i blanka dammars vatten — har han målat med en aldrig svikande trohet. Hans förmåga att ge löfmassornas olika schatteringar är särskildt anmärkningsvärd. — Den här ofvan afbildade

duken "Efter konfirmationen", motiv från Floda kyrka i Dalarna, visar hans med Tideman och J. W. Wallander besläktade talang som genremålare. Hvilken ljus svensk sommarstämning med de unga konfirmanderna, som strömma ut genom den gamla kyrkogårdsporten och beskådas af anhöriga och vänner, medan prästens gestalt, där han omgifves af socknens mera betydande män och kvinnor, skymtar innanför muren! Det är som om man hörde klockorna ringa i det gamla tornet och kände sommarvindens ljumma kyss på kinden. — Som prof på Arborelius' landskapskonst meddelas å nästa och följande sida reproduktioner af hans "Stockholm från Lilla Essingen" och "Björkhage" m. m.

SILFVERSTAKEN. ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER.

SPEGELN ÄR INGEN FROJD FÖR en gammal kvinna, som måste se ung ut. Bekymmer och sorger äro dödsfiender till ett ansiktes glädjeuttryck, därför misströstad modern om att få hjälpmedlen: smink, puder och förställning att dölja verklighetens armod.

Modern hade bott i ett stort, vackert hvitt hus med en hägnande park omkring. Som ung kvinna hade hon förts ditin af en man, som älskade henne gränslöst. Hon skulle, om ej Ivans kärlek gjort henne till en lycklig hustru, blifvit konsertsångerska och kanske en riktigt god medelmått, men den varma härden i ett vårdadt hem betydde genast för henne mera än tribunen. Hon saknade konstnärskynnet, vingarnas och blodets oro.

När mannen dog, hade hon minnet af den rikaste lycka och sju söner att följa på lifsvägen. Hon samlade omkring dem sina bästa önskingar och sin moderliga ångest för en okänd framtid. Allt såg dock så ljust ut för dem, att skuggorna knappt märktes i solglansen.

När kriget bröt ut, var den äldste trettiofem, den yngste tjugueit år, och de kallades alla till fosterlandets eller rättare till stormakternas tjänst. De, som skött kall, gårdar och studier i Galizien, där de och deras släkt följt Polens öde sedan århundraden, kastades in i världsbranden som spånor.

De två äldste, läkaren och juristen, hade redan egna familjer. De andra hjälpte hvarandra och modern. Det gamla hemmet hölls i heder, och ingenting fick rubbas i detta barnomens sagoland. Hvarje rum i det hvita slottet hade glada minnen, hvarje vrå i den lummiga parken gömde hågkomster, hvilka i en blink förvandlade vuxna män till muntert rasande pojkar. Det kan icke förnekas, att det både hos mor och söner fanns mycket af slavernas godmodiga sorglöshet och af naiv tillförsikt. De arbetade för stunden, icke för förrådskammaren. Men när alla dessa mörka sammetsögon och röda läppar logo mot Guds godhet och hvarandra, skulle litet hvar känt lust att tacka ödet för att det ännu hade råd att låta sådana människor lefva.

Naturligtvis gjorde kriget, allförstöraren, slut på glammet och den fjärligsfammande lyckan.

Det gamla hemmet var snart endast en nedtrampad askhöj. Modern hade flytt därifrån, jagad af granatskärfvor. Under kappan gömde hon ett litet skrin med sju ljus, hvilka lågo och väntade på nästa nyårsafton, och en tung armstake af silfver, hvari de skulle lysa frid öfver hennes kära.

Hvarför hon just tagit detta? Och inte kläder eller smycken? Hon hade handlat impulsivt, ryckt till sig det, som år från år fått minnenas helgmakt. Den sjuarmade staken hade fändts hvarje nyårskväll och dess ljus — de sju önskeljusen — hade brunnit ned så stilla med klara, rena lågor, medan Ivan och hon suttit hand i hand i det stora rummet, där flydda tider drefvo sitt skuggspel.

Det stod icke genast klart för Wanda, hvad hon nu, fördrifven och utblottad, skulle taga sig till. Svärdöttrarna hade rest till de sina, och för öfrigt gällde det för dem att hålla onödiga bördor ifrån sig; de måste skydda sig och barnen.

Kvällen efter den dag, då Wanda sett det hvita huset brinna och hört soldathopars skrån vid uppsprundade vinfat, satt hon i en liten vårdshuskammare och grubblade — egentligen för första gången i sitt lif.

Det skulle varit aldeles mörkt härinne, om hon icke på det rankiga träbordets fläckiga skifva ställt den sjuarmade ljusstaken och fändt de mattgula vaxljusen, hvilka hon med varsam ömhet plockat ur det lilla skrinet.

Dessa ljus var det något särskildt med; de skulle visa henne tillrätta på samma sätt, som när barnahänder instinktivt draga de stora vilsekomna åter in på Guds vägar; och med dem framför sig fattade hon sitt beslut. Hon såg in i de glimmande, leende lågorna som om de varit gosseögon, och hon mindes, hur sönernas blickar hängt vid henne, när hon sjöng. Aldrig tröttnade de att lyssna, alltid föllo samma ord från någon i flokken: "Ingen sjunger som mor!"

Själ hade han icke tänkt stort mera på sin röst än en sjungande fågel gör det, och när hon nu måste taga den på allvar, förvandla tonerna till en åldrande kvinnas dagliga bröd, greps hon af en viss ängslan, men ljusens findrande glans gaf henne den kraft hennes eget inre aldrig förmått skänka.

Wanda hade lefvat hela sitt lif i kärlekens hägnande tro. Hvarje tanke hos henne hade blommat i hemmets vänliga fönsterkarm, men lifserfarenhetens grå hvardagsdräkt hade aldrig funnits i hennes ägo.

Därför lyste hoppet också nu. Möjligen skulle det inte gå så gale på tribunen, fastän hon icke var någon vårens lärka. Men hon skulle sjunga sin ungdoms sånger med hjärtat fylldt af ömhet för de kämpande sönerna. Hon såg dem ju ständigt för sig därute i den främmande armén, där de hvarken kunde nås af bref eller bud; hon kände med dem, hur de led af att veta sitt arma land kramadt mellan hårda jättehänder, härjadt och förödt, som om en rasande storm icke tröttnade att slita träden ur jorden och husen från dess grund.

Modern hade som sagt fattat sitt beslut, och släckte oändligt varsamt de sju lågorna. Hennes mun närmade sig till dem som om de varit läppar att kyssa och andades så lätt öfver flammen, att den utan fladdrande oro föll i sömn.

Hon skulle draga fram genom släderna hon som kriget, det var hennes hemska impressario, och hon skulle sjunga en kväll här, en kväll där.

Någon packning besvärade henne icke. En konsertloalett hade några vänner skänkt henne, och hon såg ställig ut vid sitt första uppträdande, men salongen var halftom och bifallet lamt.

Visst var det synd om henne, men hvem var det icke synd om i detta hemsökta land, där kvidan och nöd voro barnens faddergåfvor, och tiggarslafven ofta det enda de gamlas händer hade att omsluta.

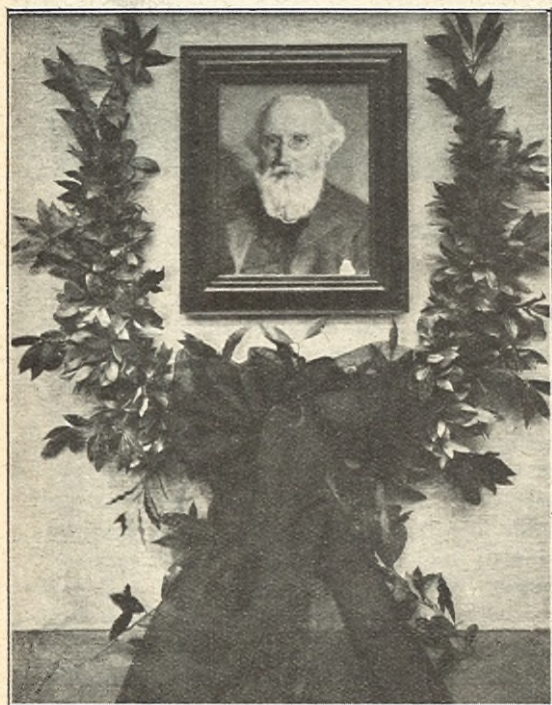
Och att sjunga nu, när ett folk vred sig i plågor, sjunga som en boren societetsdam, van att få blommor och applåder, det verkade motbjudande. Om hon åtminstone varit något att höra, om hon ägt ungdomens trollmakt, som söfde kvalen, men en åldrande kvinna med sliten stämma offrade man icke åt.

Modern förstod icke genast, att världen var kall och hård. Hon fände troget hvar kväll vid sin aftonbön de sju ljusen, och vid deras lågor värmades hennes hjärta och hennes tro. Tyvärr förtärdes alltmär af vecken och det doffande vaxet, ty i hennes ensamhet blefvo bönen och tankar förbundna, och andaktsstunderna allt längre.

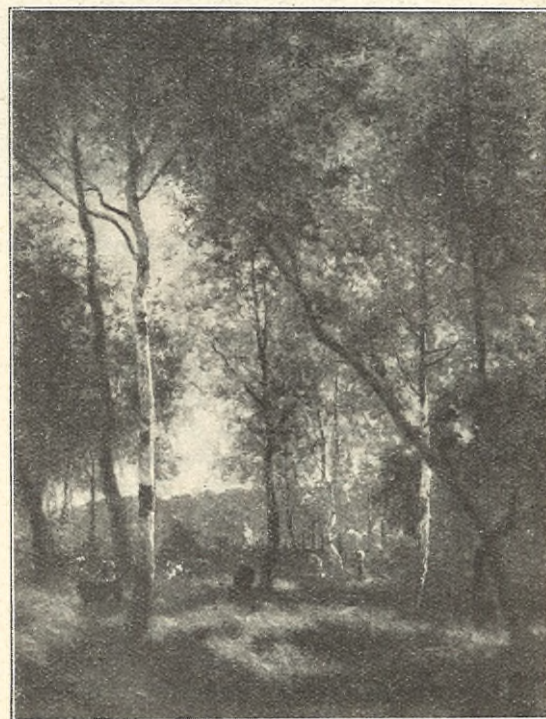
Nu hade hon hunnit till Warschau och skulle sjunga där. Hennes sista tillgångar gingo åt till annonser och hyra för lokal. På flera dagar hade hon icke ätit sig mätt, hennes logis hade blifvit allt tarfligare, och den dyrbara konserklädningen började se sliten ut, ty den hade ej kunnat aktas vid de ständiga resorna.

Wanda visste nu, att nöd var annat än ett begrepp, hvilket det stod i hennes makt att aflägsna med en utkastad slant. Hon ägde intet besvärjelsemynt; nöden satt hos henne vid det tomma bordet, i rummets köld; den hade också börjat stränga hela hennes förut så lätta väsen för sin egen tunga melodi.

Och hon sade sig med vemod, att när hennes helgsljus brunnit ned i piporna, skulle hon sälja den dyrbara silfverstaken, skilja sig vid

Olof Arborelius. Porträtt af Emerik Stenberg.

I björkhagen. Af Olof Arborelius.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halft år.....	< 3.50	Halft år.....	> 5.—
Kvartal.....	< 1.75	Kvartal.....	> 2.50
Månad.....	< 0.75	Månad.....	> 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonpris:

Pr millimeter enkel spalt:	
25 öre efter text.	Utländska annonser:
30 öre å textside.	30 öre efter text. 35 öre
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.	å textside. 20 % förh. för särsk. begärd plats.

På sparkstötting. Efter en oljemåning af Olof Arborelius.

sin sista klenod för att en tid hålla svälten borta.

Bara hon hade bröd och salt, skulle hon vara nöjd; på det kunde hon uppehålla lifvet, till dess sönerna kommo igen. De voro aldrig ur hennes tankar, hvar dag väntade hon, att ett bref eller bud från någon af dem skulle hitta fram till henne, och när kvällen gäckade hennes förhoppningar, skref hon själf än till en, än till en annan. De brefven voro hennes gamla, muntra jag med lifslusten gliffrande i ögonvrån. Hon nändes icke tala om, att hemmet var brändt, att hon själf var utkastad ur boet. Hon berättade i stället om sin stolthet öfver att vara mor åt så mycken ung kraft och om sin längtan, sin öppna famn. Dessa bref, hvilka modern skref med skälfvande, frusna och styfva fingrar, voro så varma och starka, att det var synd de sällan kommo fram till målet.

Ett par hunno verkligen den äldste sonen och lades i hans händer af en kamrat, som satt hos den döende: "Det är ditt dödsljus, Stanislaus," sade han, "det lyser dig säkert in i evigheten."

Den aftonen, då Wanda sjöng i Warschau, hade hon svårare än någonsin att gömma sitt inre under masken. Tårarna glänste fram gång på gång, rösten blef darrande och osäker. Få och likgilliga åhörare hade hon, och hon gick hem så trött som aldrig förr. Det är så underligt, när det mod som varit ett berg, förvandlas till en bristande bubbla.

Hon dröjde länge med att fända böneljusen, de voro så korta nu, och hon fruktade den stund, då hon icke mera skulle möta deras fröstande och uppmuntrande lågor. På en kort tid hade hennes lyckliga ro brunnit ned, och nu förstod hon, hvad hon aldrig förut ens anat, att de flesta människors hjärtan till sist fyllas af aska efter hopp och fröjd.

Radbandet gled trögt mellan hennes fingrar, och mellan hvarje framhviskat "Ave", tänkte hon ångestfullt på morgondagen och — dagen efter den. Ingen frågade efter henne, hennes närmaste fränder och vänner voro långt borta. Tigga kunde hon ej förmå sig till. Liksom hon öfverallt sjungit under lånat namn, så hade hon också doldt sitt tilltagande

armod för världen. Sönerna skulle aldrig få veta, hvad hon utstått.

När de kommo igen, skulle de väl som förut villigt och gladt laga hand om henne. Hon stödde sig mot denna förhoppning som om den varit en mjuk kudde.

Men oväntat rycktes den undan af ensamhetens obarmhärtige plågoande: tviflet. Om de kommo igen, de unga, de starka hon för år och dag sedan kysst till afsked, skulle de kanske vara brutna och lemlästade. De skulle vandra på svedjeland som hon själf. Nödens hålgöda förtviflan skulle stirra ut mot brända tomter.

Radbandet föll ur moderns hand. Hon satt i mörkret och grät så bittert.

Morgonen därpå knackade det på hennes dörr.

En liten flicka sköt in en stor ask och rådbåkade hennes antagna namn. Hon förmo-

dade, att hon gått rätt. Hon skulle lämna blommor.

"Till mig?" Wanda skakade på hufvudet, men hennes kinder fingo färg och hjärtat slog hårdt. Icke en sekund tänkte hon, att hon så mycket bättre behöft pengar och bröd. Hon lutade sig ned öfver blommorna i plötslig, uppsvallande glädje.

"Heliga Guds moder, den, som anses värd blommor, har också råd att lefva."

Hon läste på ett glänsande elfenbenskort, att den sång om "Gamla mor", som hon sjungit i går, så gripit en af hennes åhörare, att han måste tacka henne. Blommorna skulle tolka hans djupa rörelse. Själff hade han den lyckan att äga en mor, som han fick ägna sin kärlek och sina omsorger. Kriget skulle icke skilja dem mera, ty han hade återvändt med blott ett öga och en arm. Det hade märkt honom och kräfd andra offer.

Wanda vaggade blommorna i sina armar och glömde både hunger och köld. Det fanns någon i denna stora främmande, sinnesupprörda stad, som hade tid och hjärta för henne. Kanske fanns det flera! Hon hade bara icke funnit dem. För henne, som vandrat på rosor år efter år, kändes det, som kom allt det gamla, trygga, ljusa åter med den ökände mannens blomsterhyllning. Hon hörde till de fattiga rika, som behöfva blommor för att lefva, och därför lystes hennes blick, som om hon fått en verklig hjälp.

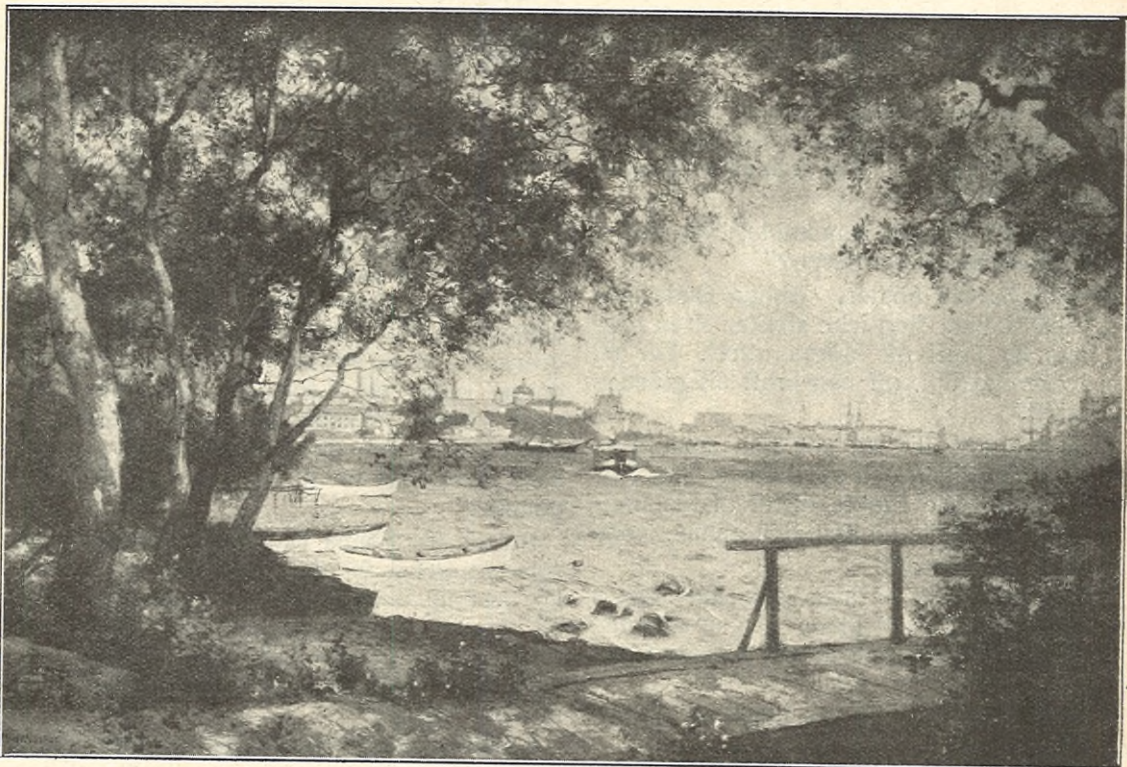
Dessa doftande, snart vissnande rosor skänkte Wandas själ spänstighet.

Ack, du lif, ack I människor, varen icke så njugga på blommor! Om de komme litet villigare och oftare, skulle ej så många hjärtan förfrysa eller värka sönder.

Fram på dagen lossade modern ljusen ur silfverstaken och lade dem ned i skrinet.

"Har jag inte staken kvar, frestas jag inte att fända dem", tänkte hon, "och nu måste jag spara min skatt till nyårsnatten."

Medan hon gick framåt gatan med silfverstaken under kappan, alldeles som när hon flytt på hembygdens vägar, funderade hon på att uppsöka honom, som sändt blommorna. Det föreföll henne så naturligt att vända sig till den, som visat henne intresse.

Stockholm från Lilla Essingen. Efter en oljemåning af Olof Arborelius.

IDUNS KOKBOK

AF

ELISABETH ÖSTMAN

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - - -

Den har redan utgått i 3 upplagor, 30 tusen ex. Pris: Kr. 5:50 inbunden.

KLIPPAN.

Specialiteter:

Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt kartong.

Modernaste Finpappersbruk.

Kanske visste han också något om sönerna. Hennes lifliga inbillning förespeglade henne i detta ögonblick allt som möjligt, och hon påskyndade stegen nu, när hon fått ett mål.

För sönernas skull ville hon icke alldeles blotta sin nödställda belägenhet. Hon skulle helt apropos fråga, om han ville köpa silfverstaken. Hon kunde tillägga något om, att hon senare nog återfordrade den. Krigspestens måste ju upphöra en dag, och hälsan uppblomså i Polen än en gång, bara man trodde.

En stund senare satt hon i ett elegant, rikt möbleradt rum och lyssnade till en krigsskildring, hvilken ljud som ett dämpadt skri af fasa. Hon tyckte, att hvarje ord om hennes arma folks lidande, var ett sargande knifstyng. Om hennes söner visste han intet. De voro ju också stoffkorn — inte sannit? — Å nej, inte för henne, modern! Den vackra, djupa stämman smekte.

"Men kära, vi offra oss alla. Fosterlandet förblöder inom och utom oss, och vi vilja icke tro det. Vi ge vår sista skärf för att föda nya krafter. Vi äro lyckliga att skänka silfver och guld; känner inte ni det så, madame?"

Elden i det osläckta ögat genomglödgade henne. Hon kände tårarna väta kinderna och droppa ned på kappans sammet. Och utan betänkanke, entusiasmerad af hans ord räckte hon fram silfverstaken. Den hade hittills legat opåaktad i sitt svepe. Där hade icke varit plats för hennes, den enskildas bön om hjälp, ty han hade icke förstått, att hon kommit i det ärendet.

"Tag den, låt den ge bröd åt några," utbrast hon. "Det är — det är..." Hon tystnade, ty hon ville icke säga: "det är den enda dyrbarhet jag har." Hennes egen hunger teg, när hon stod inför folkets svält sådan han framställt den.

Den brukbara armen sträcktes fram och tog familjeklenoden. Den var af lödigt silfver. Han vägde den tankfullt och såg på henne, offererskan.

"Och denna vill ni skilja er vid?"

"Ja," kom det halfkväft.

"Jag trodde icke, madame, att en kvinna som ni så förstod att ge. Ni gaf er sång, det är sannit, men materiella ägodelar stå tyvärr högre i kurs. Säg mig bara, är det ej många minnen förknippade med denna praktpjäs?"

"Jo," sade hon hastigt, "men — nöden har ingen lag, ingen, monsieur!" Han betraktade henne öfverraskad. Det oändligt sorgsna tonfallet grep honom.

"Madame," frågade han sakt, "var det er afsikt att offra silfverpjäsen?"

Hennes hufvud höjdes. "Heliga Guds moder," tänkte hon, "tag icke styrkan ifrån mig! Låt mig ha kraft att bringa offret. För all den lycka jag ägt, gif mig kraft att glömma mig själf!"

Och hon såg för sig sönerna, som kämpade på slagfältet, och som måste lida, försaka, längta. De brakte offret af sin ungdom, sina lif, skulle då hon, den gamla, tveka att deltaga i striden?

Han hade väntat på svar, men när hennes lidelsefullt fasta "ja" klang genom rummet, lutade han sig ned och kysste hennes klänning.

"Sådana här stunder ge tillvaron värde," sade han.

Ännu några ord växlades. Så gick hon ut-

blottad, men utan fruktan för morgondagen. Hon hade hittills endast tänkt på sitt eget och det tyngde ned henne, nu hade hon dragits in i kampen, allas strid för lifvet och för segern öfver nöd och förtryck. Ingen hade förut så visat henne vägen som han, den brutne — invaliden.

I hennes lilla kammare doftade ännu hans rosor kärleksfullt sin hälsning.

Vanda tryckte ömt sin kind emot blomorna och naivt troende som hon var, mumlade hon: "Så länge vi älska vår nästa, doftar någon ros för oss, och så länge världen äger rosor, kan den icke gå under i kvalfull död och natt!"

Emilia Broomé.

Emilia Broomé 50 år.

DEN REFLEKTIONEN TVINGAS man ofta göra, att det sociala arbetets börda är bra ojämnt fördelad. Skörden är mycken och arbetarna få, det ordet gäller äfven i dag. Det stora flertalet människor ha ingen som helst känsla af ansvar inför samhället, det har aldrig fallit dem in, att det kunde vara deras plikt, sedan de ordentligt skött sin syssla, att söka afhjälpa brister och hjälpa fram något nytt och bättre. Det ligger ett svalg befäst mellan dem och fåtalet, som lefver under känslan af samhällsansvar. Det finns för dem ingen annan gräns för deras plikter än dygnets gräns och deras egen arbetsförmåga, och denna senare gräns öfverskrides icke sällan eller ogärna af deras egna kamrater med den ursäkten att "det är så få, som vill göra någonting."

Det är fru Emilia Broomées femtioårsdag, som inspirerat till dessa reflektioner. Hon hör just till detta fåtal och därinom till den än mindre grupp, som har fått gifvan att räckta till på många håll, utan att något arbete lider däraf, och utan att hon själf slitit ut sig i förtid.

I själfva verket har väl fru Broomé aldrig burit så stor arbetsbörda som nu efter ett par

decennier af arbete i samhällets tjänst. Jag menar inte precis med att mottaga hyllningar och sådana utmärkelser som Illis quorum ehuru äfven det är ett plus. Hennes ökade börda beror på att det gått upp för regeringen liksom det under tidernas lopp gått upp för andra grupper af män hvilken utmärkt arbetskraft fru Broomé är. Och regeringen har gjort som den frisinna ledningen, folkskoleöfverstyrelsen, Stockholms valmän och många andra gjort, den har ställt henne på ansvarsfulla och arbetskräfvande poster. Efter att ha varit inkallad som sakkunnig af lagberedningen i frågan om äktenskaps ingående och upplösning, blef hon år 1914 invald som medlem af lagberedningen, som stod inför en revision af makars förmögenhetsrättsliga förhållanden. När världskriget utbröt, insattes hon i den af staten tillsatta arbetslöshetskommissionen, där hon särskildt haft om hand förhållandena på den kvinnliga arbetsmarknaden.

Det är en naturlig utveckling hos en person med stark social ansvarskänsla att från en detalj i samhällsarbetet öfvergå till flera och därifrån till organisationen af arbetet. Fru Broomé har också gått den vägen. Hon var med om grundandet af Centralföreningen för socialt arbete och var dess byråföreståndarinnan mellan år 1904—1914, en period under hvilken det sociala arbetet organiserades. Det sista stora uppdrag bland många fru Broomé där utförde var den beundransvärda sociala utställningen å Baltiska utställningen i Malmö.

Det har varit fru Broomés lott att i samarbetet med män vara representanten för kvinnorna och deras intressen och att i samarbetet med kvinnor företräda hvad man enligt ett ännu gångbart uttryck kallar den manliga begåfningen: allsidighet, klokhet, vederhäftighet och så vidare, och hon har, ehuru alls icke någon ensidig feminist — hon är rätt kritisk mot sitt eget kön — med sitt arbete gagnat kvinnosaken ofantligt. De kvinnoorganisationer, där hon verksamt arbetat, ha varit bl. a. Rösträttsföreningen, Kvinnornas andelsförening Svenska hem, Sveriges kvinnliga fredsförening och Föreningen Frisinna kvinnor, hvars styrelse hon fortfarande tillhör.

Denna redogörelse för fru Broomés arbete har blifvit mycket flyktig och ofullständig. Hon har börjat för tidigt, fortsatt för ihärdigt och hunnit för mycket för att man skulle kunna i en tidningsartikel få plats för mer än ett blott uppräknande — det är den enda anmärkningen man har att göra.

Fru Broomés fall är ett af dem, då man hälsar en femtioårsdag med glädje. Den ger ett tillfälle att låta förstå hvad som under hvardagslifvets gång så sällan kommer fram, att äfven om mänskligheten verkar ganska anspråksfull och tycks ta det som en gifven sak, att fru Broomé skall hinna med allt och göra allt och svara i telefon på allting, så är den dock innerst mycket rörd och tacksam och icke alldeles fri från samvetsagg öfver sitt uppförande.

Samvetsagget har dock fru Broomé varit nog ädelmodig att stryka bort, när hon på den fest hennes vänner gifvo på femtioårsdagen förklarade att hon var lycklig öfver att ha fått arbeta för de ideal hon satte högt. Och så har hon då för sin del svarat på den gamla frågan: "Hur vinner man lyckan?"

E. W.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Doktor Tage Sjögrens Röntgeninstitut

STUREGATAN 8 - STOCKHOLM

för undersökning af bensystemets skador och sjukdomar, lung-, hjärt- och mag-sjukdomar m. m. samt för behandling af vissa tumörer, struma, körtelsvulster, kroniska hudsjukdomar, såsom eczem, hudkräfta, hår- och skäggsvamp m. m.

Den hemliga nationen.

DET FINNS EN NATION UTAN namn, utan språk, utan regler, utan gränser; dess område är ej utritadt på kartan, det är en hemlig nation, som sammanhålles af osynliga band. Denna nation finns i alla de land, som ha blifvit härjade af svärdet.

Det är mödrarnas nation. —

Moderskallets egenskaper äro desamma öfver hela världen, hos alla raser. Krigets tragedi kan endast fullt fattas af dem, som se mödrarnas nation underkastad krigets herravälde, och af dem, som känna slagen af alla dessa värkande hjärtan. I detta ögonblick finnes det miljoner mödrar, som lida samma tysta vända. Ingen folkräkning kan bestämma det exakta antal af mödrar, som nu ständigt känner ett oupphörligt styng i hjärtat. Men om vi försöka att fatta summan af tio miljoner mödrars lidande, då kunna vi något så när förstå den förfärliga vidd af olycka, som härjar mänskligheten. Tio miljoner mödrar gråtande för sina söner. Hvilken ocean af tårar, och hvarje tår ger samma salt hvarhålst den än fälles, i Warschau eller München, Krakau eller Köln, Brügge eller Amiens, Arras eller Ely, London eller Louvain. Moderskapets sorg är något alldeles särskildt. Den står utom krigets orsaker, raserens stridigheter, kejsardömenas härskarmakt. Det är en äldre och mera varaktig känsla än någon af dem, hvilken sänder tappra män till slagfältet. — Stater stiga upp och falla, konungariket komma och gå, men under alla dessa olika slag af segrande maskineri förblir mödrarnas nation oförstörbar. — Och när alla mänskliga band emellan nationerna brustit — bandet mellan mödrarna och de unga soldaterna, som döda hvarandra, finns moderskärlekens band kvar. Det är en lycka för denna värld att åtminstone detta kärlekens band icke slitits, då alla andra band borttryckas i krigets storm. Broderskapets band brast först: män lära sig att våldsamt hata de medmänniskor, som de aldrig sett. Detta hat är en konstgjord lidelse och det är ej lätt att nära den med den föda af hvilken den lefver. Alla andra band försvinna liksom brödraskapets, konstens band, vetenskapens band, religionens band, studiernas band, poesins band, musikens band, den sociala förbättringens band, medicinens band. — Kriget förstör dem alla — —. Och vår staccars mänsklighet har endast moderskapets band kvar för att frälsa sig från raseriets och grymhetens väld. Krigsguden må taga allting annat, men moderskapets kärleksband kan han aldrig taga. Genom röken af brinnande städer kunna vi skönja den eviga moderns sorgsna ljufva anlete, sväfvande öfver krigsskådeplatserna, sökande i löpgrafvarne

Konung Nikita I af Montenegro, som nu nödgats fly från sin af österrikarne intagna hufvudstad Cetinje. Enligt ett nytt meddelande begär Montenegro fred och dess armé kapitulerar.

modershjärtat är mycket olika. En faders kärlek till sin son är olika såväl i grad som i art en mors kärlek till sonen. Språkets fattigdom på ord tvingar oss att bruka samma ord för de båda känslorna, men det borde finnas ett särskildt ord för den underbara styrkan i moderskärleken. Moderskärleken står utom otacksamheten, grymheten och allt annat ondt, som följer med all annan kärlek. — Därför, när ett land ber en moder att gifva sin son till landets tjänst, begär det af henne någonting, som är henne kärare än lifvet själf. Och huru många moder ville ej hellre gifva sitt eget lif än sonens lif, den son, som hon burit på. Större kärlek ger ingen man, än den som modern gifver, då hon gifver sin sons lif till fosterlandet. — Och denna moderskärlek är densamma inom alla klasser, raser och kaster. Alla mödrar äro sig lika i uppoffringar. Den fattiga modern i stadens fattigkvarter eller i den lilla stugan borta i byn, de gifva bägge sitt allt, då de gifva sina söner till krigshären. Och den rika, förnäma damen gifver hvarken mer eller mindre då hon gifver sin son till densamma. I denna skärseld äro alla mödrar samlade. De blifva ett genom lidande och själförsakelse. De äro en stor tyst enhet af frivillig sorg.

Krigshären står i större skuld till mödrarnas hjältemod, än hvad den själf har en aning om. De unga män, som marschera i långa rader på vägarne och fälten, äro med osynliga band bundna vid sina mödrars hjärterötter. Huru många af dem skulle hafva besvarat kallelsen, om deras mödrar hållit dem tillbaka. — Landet ropar: Kom! och mödrarna svara: Gå! — Hvilken son anar den smärta, som döljer sig i moderns darrande röst, uppmuntande leende och famnande armar?

För den tappra döde blir det frid, men för hans mor blir det en sorg, som aldrig kan lindras. Andra må glömma, men modern glömmar aldrig. — Hon bär kvalet med sig i grafven. — Hon tänker på sonen ständigt och upplifvar minnet af honom genom älskade relikier. En ljus hårlock från barndomen, en rad af fotografier, skolmössor, klädespersedlar från olika åldrar och annat dylikt. — Den sonlösa modern behåller allt detta, tillika med sin odödliga sorg. Inför en dylik uppoffring kan mannen blott falla ned på sina knän i ödmjuk vördnad och ordlös tacksamhet. — Ingenting utom en ren och obefläckad känsla kan möjliggöra en så stor och helig gåfva. Mänsklighetens moder skall ej hafva lidit förgäfves, om hennes lidande blir människornas befrielse. Må världens nya testamentefödas af mänsklighetens modersängest, det testamentet, allt trots allt motstånd stifta och bevara frid på jorden för evigt.

Iduns nya följetong,

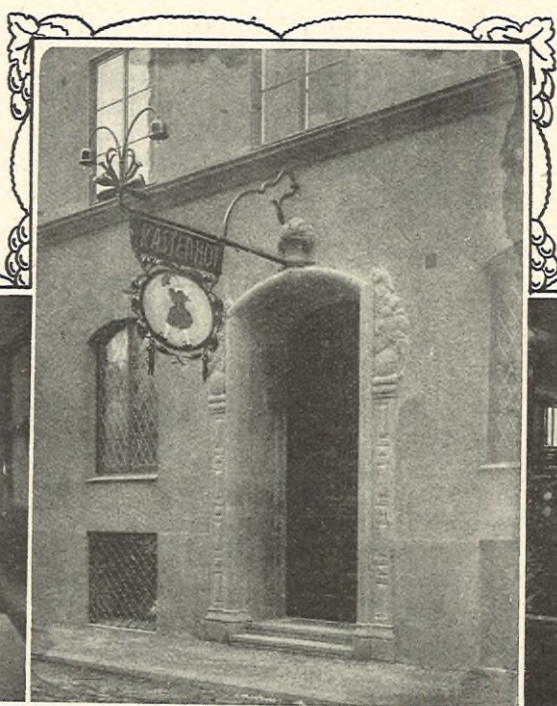
Anna Wahlenbergs intressanta Stockholmsroman

Drottningen,

som belönades med första priset vid Iduns stora romanpristäffling 1915, börjar införas i detta nummers Romanbibliotek.

med tålmodig ömhet ett älskad anlete, läggande en vördnadsfull hand på en okänd eller onummerad graf, spridande öfver allt detta vilda kaos af blodbad en välsignande strålgång af odödlig hängifvenhet. —

Män kunna ej fatta den vända, hvilken Europas mödrar måste utstå. — Faders- och

Fröken Mathilda Silow tilldelas "Illis quorum".

För betydelsefullt arbete i Fredrika Bremerförbundet.

DA FRÖKEN MATHILDA SILOW VID DET gångna årets slut lämnade sin post som sekreterare och kassaförvaltare för Fredrika Bremerförbundets stipendiefonder och i förbundets stipendienämnd, tilldelades henne af k. m:t medaljen i guld med inskriften "Illis quorum meruere labores."

På denna post, som nu kommer att skötas af fröken Signe Laurell, har fröken Silow allt sedan år 1887 uträttat ett tråget och insiktsfullt arbete. Hon är den, som organiserat institutionen och ledt den till den mångutgrenade utveckling den nu har. Redan vid bildandet af denna stipendiefond för unga kvinnor, hvarigenom dessa skulle sättas i tillfälle till vidare utbildning för olika lefnadskäll, ordnades arbetet med fonden från olika län och det stadgades, att intet stipendium får utdelas förrän fonden hunnit en storlek af 5,000 kr. Fröken Silows energiska ledning har lyckats bringa det därhän, att med undantag för något norrlandslän alla Sveriges län nu ha fonder och att utdelning sker från de flesta af dessa.

Stipendie- och donationsmedlen uppgingo vid 1914 års slut till 423,348 kr. och stipendier utdelades till ett belopp af 10,148 kr.

icke mindre än 25 år är det, som fröken Silow varit i förbundets tjänst. Till henne har nu överlämnats insamlade medel, hvilka skola utgöra grundplåten till en pensionsfond, som skall bära hennes namn och som är ämnad att utgå till pension åt sekreteraren i stipendiefonden.

Idén till denna fond utgick från Esselde, som själf utsåg fröken Silow till att sätta planen i verket. Den nu belönade gärningen är en, som har det intimaste sammanhanget med Fredrika Bremerförbundets tradition. Att sätta unga kvinnor i stånd till att släcka sin kunskapsförst, till att få utbildning till en själfständig verksamhet, intet kan närmare följa Fredrika Bremers tankar och önsknings för sitt lands döttrar.

En kavaljer.

Ett minne från Finland.
Af AXEL AHLMAN.

(Forts.)

KLOCKAN ETT FOLJANDE FORMIDDAG befinner jag mig alltså nymornad, nyrakad, nybakad, kort sagdt i en ny om också endast obetydligt förbättrad upplaga på väg utåt Skatudden, där vederbörande enligt egen uppgift residerar i en behaglig ungarlsvåning.

Det är ett förfärligt fint hus, och jag undrar i mitt stilla sinne, då jag vandrar uppför den mattbelagda marmortrappan, om frukosten blir i stil med den yttre miljön, ty då får jag väl räkna med sannolikheten af tåg i morgon också.

En ringning besvaras ögonblickligen af en bejänt, som tycks ha stått på lur och ögonblickligen sekunderas af en ovanligt prydlig och stor setter, hvilken sakta och gravitetiskt reser sig ur sin videokorg och kommer bort och nosar på mina byxben utan att ett drag i hans aristokratiska fysiologi förändras. Emellertid torde både hans och bejäntens gransk-

ning ha utfallit till min favör, ty själf går han lugnad bort och lägger sig igen, medan den senares gester ha fått en nyans mer af tillknäppt och förekommande förbindlighet, då han öppnar dörren och med ett tonfall, som om han anmälde änkekejsarinnan af Kina eller någon annan af denna världens väldige, ropar ut mitt namn för en imponerande samling förfäder, hvilka hänga i stela led kring väggarna, i vackra, snidade guldramar. Och ögonblicket efter kommer min värd, fraisch och munter, och afger genast en fullt trovärdig försäkran, att intet kunde glädja honom så mycket som just min åsyn denna speciella morgon.

Nå, det blef en frukost både att äta och att minnas! Kaviar på is, infrusen i fyrkantiga, drifna silfverskålar, i hvilka dess brunsvarta, ädla pärlor drömde om en förmodligen icke i allmänt bruk varande wodka's lifgifvande elixir, sterlett från Dwinas kyliga böljor och vaktel från gud vet hvar, allt förädladt af sällsamma och för mig namnlösa viner från det soliga, vilda Kaukasus.

Och medan vi sålunda under ett stilla och angenämt samtal gifva kroppen, hvad kroppen tillhör, begår den lefnadströfta dagen själfmord genom att påkalla ingripande af en mycket energisk sunnansstorm, som vältrar upp väldiga, mörknande snömoln därute öfver hafvet och det gamla Sveaborg. Och just som vi hinna till kaffet och cigarren, hinna molnen till staden och brista i ett yrande, tjutande snöfall, som medför en ytterligare förörökelse och gardinernas fördragande.

Och min värd berättar några spridda smådrag ur sitt händelserika lif.

Familj och förbindelser skaffade honom redan vid ovanligt unga år inträde i pagekåren vid hofvet och sedermera vid något af rangregementena — om jag ej missminner mig t. o. m. först vid Obrazjenskiska gardet, från hvilket han sedermera förflyttades till Gardesartilleriet. Det var hårda och muntra år, som ställde stora fordringar på både fysik och ekonomi, så hårda att ett afsevärdt antal af de unga gardesofficerarne icke förmådde uthärda mer än ett fåtal år, förrän de försvunno till familjegodsets lugn. Ty att natt efter natt, vecka efter vecka, månad efter månad stora flertalet mornar rida direkt i tjänstgöring efter en genomspelad och genomdrucken natt bör ju ställa vissa anspråk.

En gång till exempel tvangs tjugo procent af officerskåren ta sjukpermission — några för lifvet — efter en revy. Det var nämligen stark frost, och för att få uniformen att sitta väl, bar man inga underkläder. Dessutom voro de så trångt sydda, att de måste blötas och pådragas med tillhjälp af kalfaktorn. Kejsaren lät denna morgon vänta ett par timmar på sig, och trupperna fingo stå där Gud och befälhafvaren ställt dem. Och på så sätt blef det snabbare befördringsmöjligheter för dem, som tålde kuren.

Han sökte emellertid snart transport till Helsingfors, där det heller ej gick ledsamt till. Bland annat hade han ett par kamrater, som vi ju kunna kalla Stangenheim. Den ena af dessa var något väl förälskad i icke fullt oskadliga drycker med den påföljd, att han beviljades några månaders permission för hvila på ett privat "nervhem". Mjölkdieten åstadkom en snabb förbättring, och en dag erhöi han läkarens tillstånd att besöka staden mot löfte att återvända senast med nio-tåget. Klockan hann emellertid bli både nio, tio, och elfva, och de tåta lokaltågen passerade med ifrig påpasslighet utan att medföra den efterlängade. Slutligen blef läkaren ängslig och sände ridande bud till stadens polismästare, delgaf honom sina bekymmer och fick löfte om hjälp. En timme senare

återvände budet med följande biljett. "Herr doktor. Vi ha gjort en razzia på alla stadens krogar. Vi ha nu elfva fulla baroner Stangenheim här, och doktorn får komma in och sortera ut den rätte. Polismästaren".

Ett pinsamt minne hade han från denna tid. En grandefante hade aflidit under en italiensk resa, och i enlighet med familjetraditionen var det bestämdt, att hon skulle begravas på stamgodsets kyrkogård. Det beslöts, att min vän skulle resa ner och hämta henne. Han förseddes till den ändan med en reskassa på det nödiga antalet tusen mark-sedlar, men kom under förberedelserna underfund med, att man kan ha angenämre sällskap än en afliden grandefante, till hvilken man dessutom icke stått i annan förbindelse än ett aflägsset hopp om, att hon skulle tänka på en i sitt testamente, redan innan hon kom till sitt rike — ja, och så ett aflägsset släktskap.

När därtill kom, att han plötsligt erinrade sig, att viktiga affärer väntade honom i Petersburg, att nödig reskassa fanns, och att det med all sannolikhet skulle bli betydligt billigare bränna gumman, där hon befann sig, dröjde det ej länge, förrän hans beslut var fattadt. En ildepesch afsändes till konsulatet med nödiga order — att bränna liket och skicka hem det "som prof utan värde." — "Hon var ju redan död!" — tillade han eftertänksamt i sin förmodligen fullt sanningsenliga relation af händelsen.

Emellertid blef det något mankemang därnere, och en vacker dag fick släktens hufvudman meddelande, att till staden ankommit ett större kolly från Italien. Det var den fortfarande obrända grandefanten, som återvände till sina glädjestrålade arvingar, som emellertid mycket längtade att träffa Petersburgsfararen.

Han tröttnade så småningom på militärlifvet och öfvergick på civilstat, blef så småningom guvernör för de kejsarliga domänerna i Kaukasus, fick jaga fasan på dess högslätter, ridande i full galopp in i de omätliga flockarna med en lång piska, med hvilken de ädla fåglarna dödades, och f. ö. upplefva alla de äfventyr, en man med hans blod och fantasi kan begära af gynnsamma omständigheter.

Bland annat befann han sig en gång på långfärd, och härmed menas inte en å två dagsresor utan veckors — då hans bejänt insjuknade och måste kvarlämnas. Detta var i och för sig en ytterst allvarlig affär, eftersom resan gick genom skäligen osäkra trakter, och baronen själf var delvis invalid på grund af en gammal blessyr från rysk-turkiska kriget, hvilken börjat bråka igen. Men han måste fram till hvarje pris, och det var inget annat att göra än att fortsätta.

Det var dessutom vinter, hvilken kan vara högst betydlig med plötsliga, våldsamma snöstormar och andra jämförliga förströelser i dessa trakter. En dag kom han till ett skjutshåll midt ute på högsteppen. Innehafvaren och hans vuxne son åtnjöto en viss respektblandad namnkunnighet, ty det hade något väl ofta händt, att resande, som tvungits öfvernatta hos dem, af hemlighetsfulla skäl glömt fortsätta, och helt enkelt försvunnit, och baronen var på förhand varnad för att stanna hos det alltför gästfria folket. Allvarliga försök att komma underfund med deras hemligheter hade gång efter annan gjorts af myndigheterna men förgäfves.

Nåväl! von Ranken kom dit en middag, och förutsättningarna för en fortsatt färd voro icke de gynnsammaste på grund af en hotfullt gråsvart himmel, som tycktes ha åtskilliga godsaker i beredskap. Men han var besluten att till hvarje pris undvika nattkvarter

(Forts. sid. 67.)

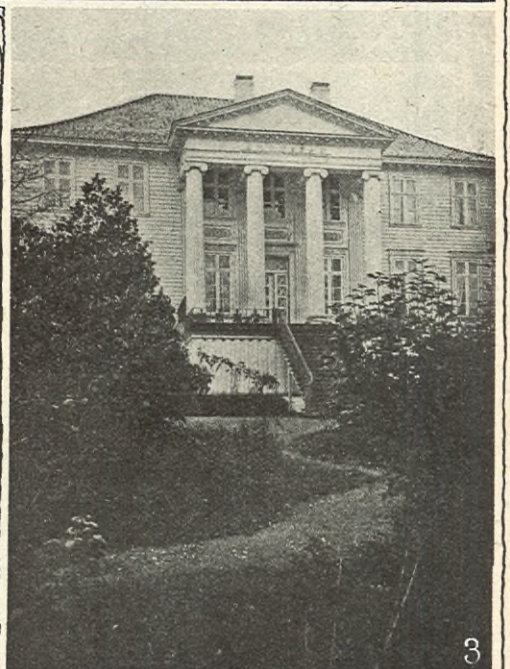
1

2

DET BRUNNNA BERGEN

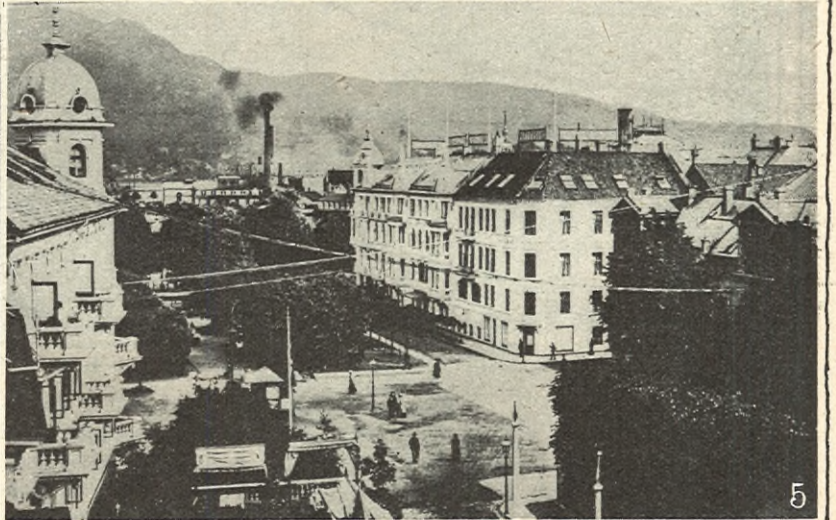
EN FRUKTANSVARD OLYCKA HAR DRAB-
bat det gamla, rika och vackra Bergen, i det elden
lagt en stor del af dess affärskvarter omkring
gamla hamnen i aska, hvarvid kolossala värden
förstörts. Våra bilder ge någon föreställning om
stadens vackra läge och dess ålderdomliga kvar-
ters skönhet. Bild 1 är tagen från höjden ofvan
staden. Bild 2 visar en interiör från ett gammalt
trähus vid fiskarhamnen, bild 3 ett af Bergens
gamla patricierhus, det Michelsenska, 4 rådhus-
platsen med det ålderdomliga rådhuset, 5, Ole
Bulls plats samt 6 och 7 Tyskebryggen och Östra
staden, delar af det gamla Bergen med sin vackra
men eldfarliga träarkitektur.

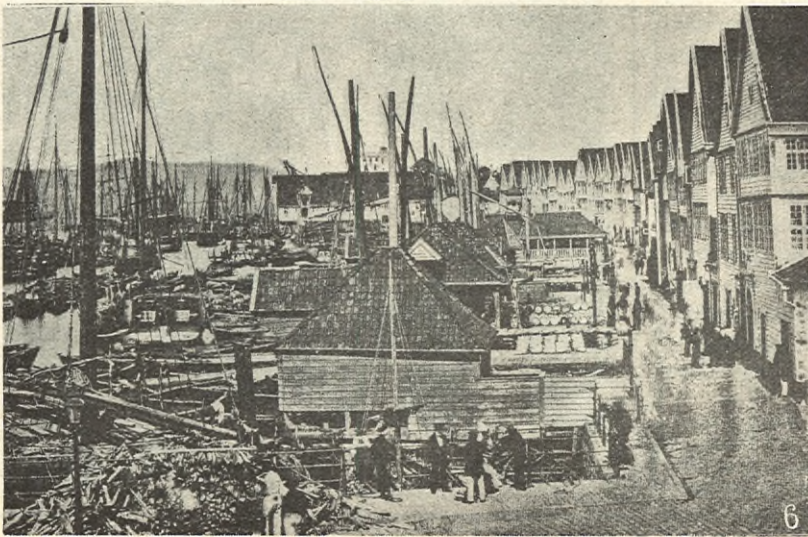
3

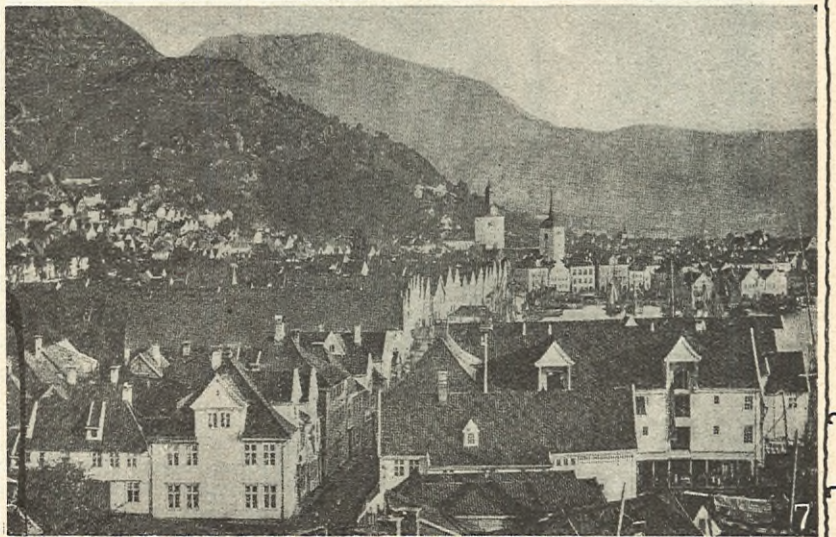
4

5

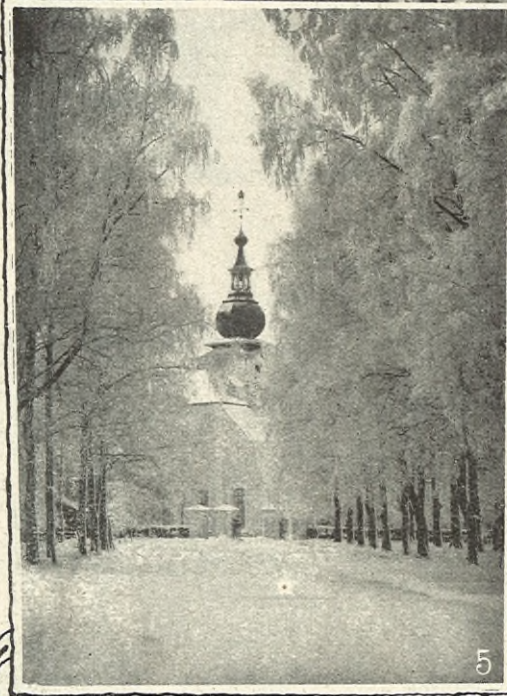
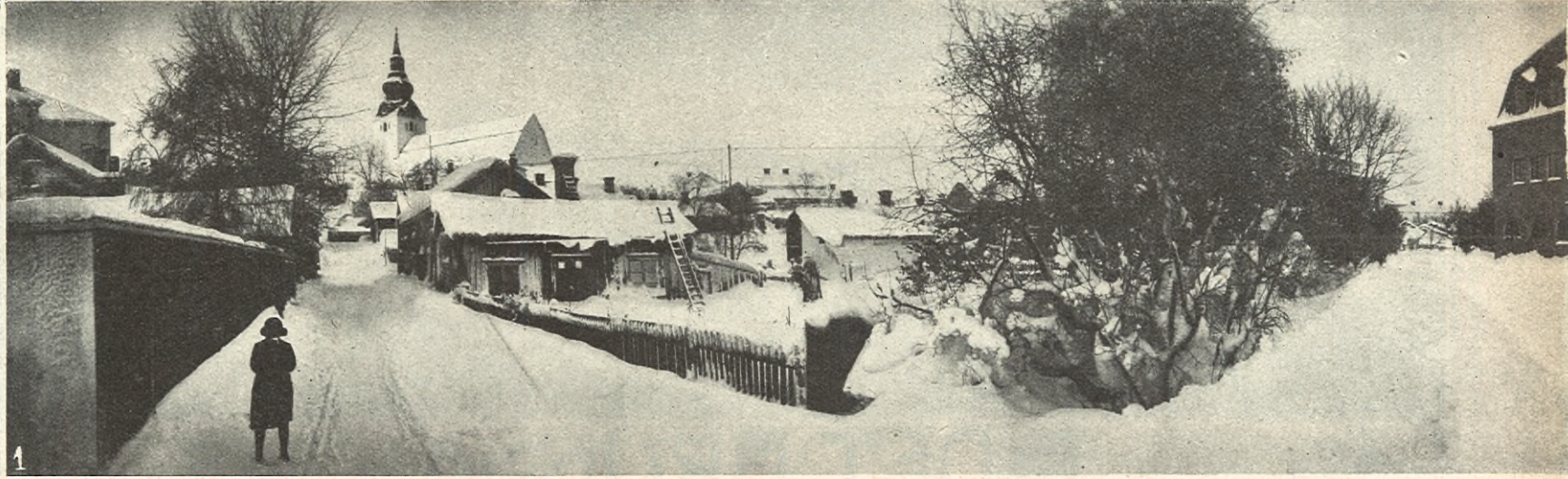
6

7

VINTERN RASAR NU

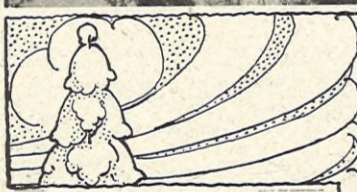
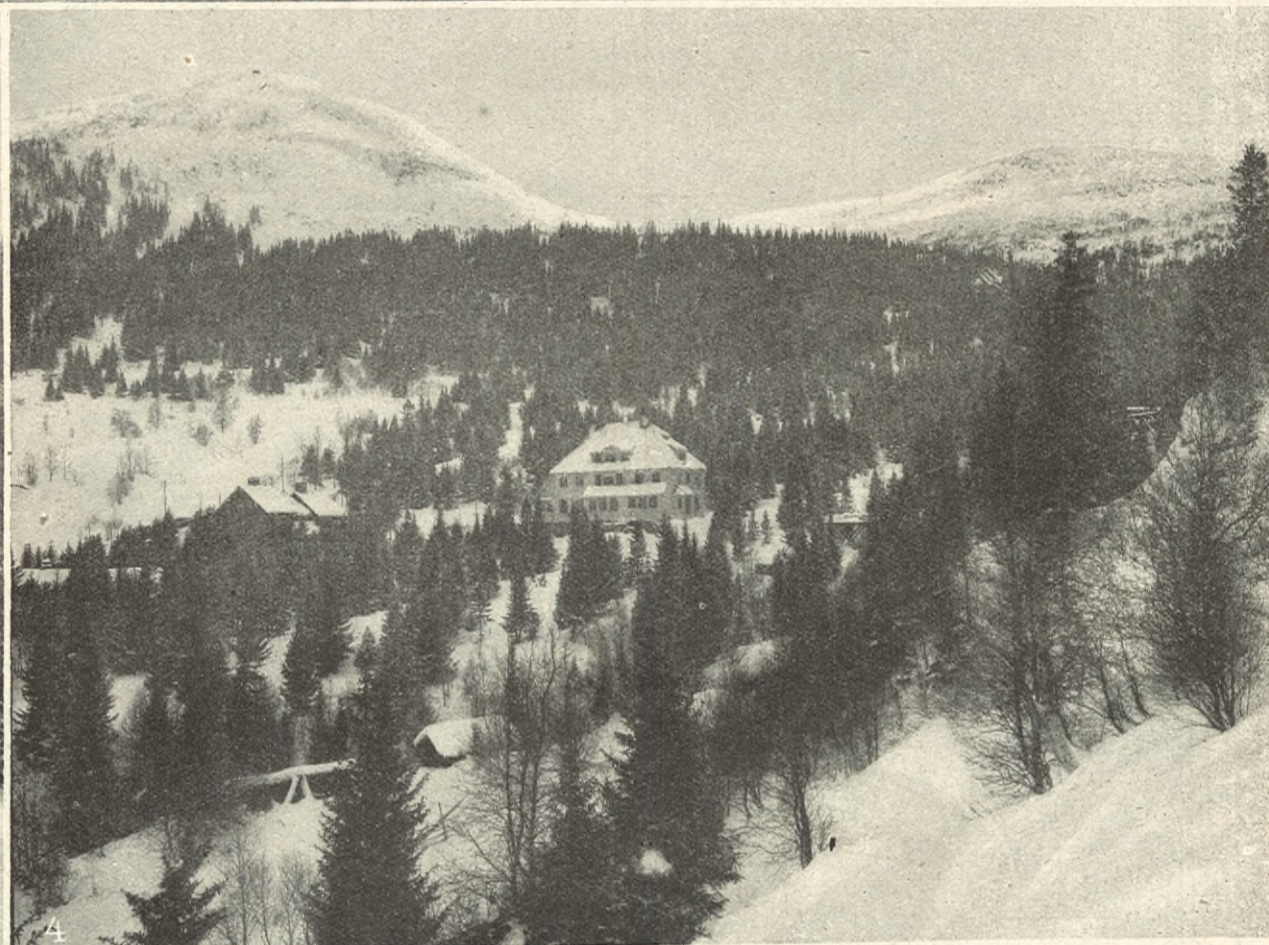
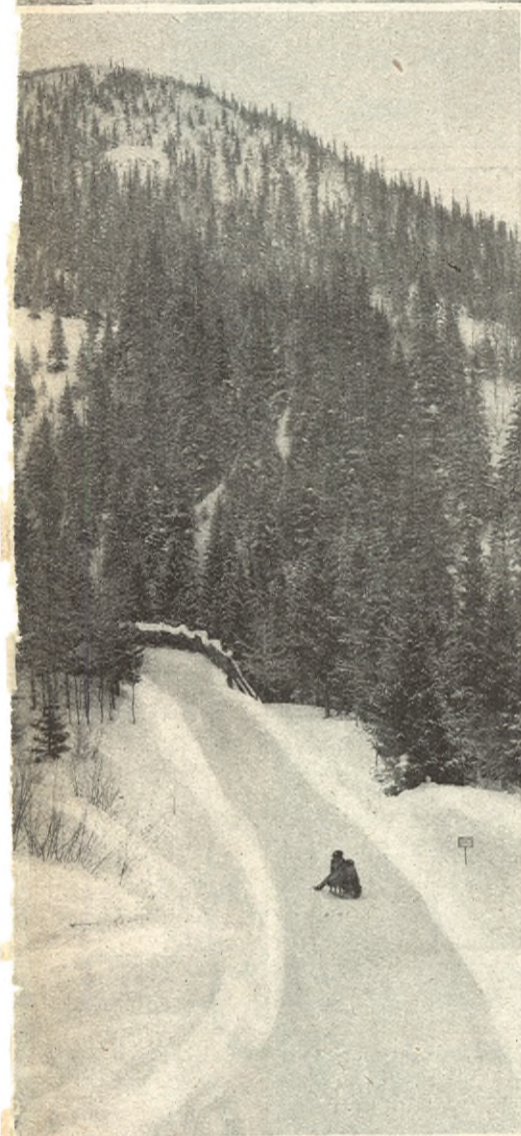

HVILKET VARGAVADER I gamla Sverige! Antingen ens bopålar äro nedslagna vid Polcirkeln eller i det väna Skåne, har vintern samma bistra uppsyn, i det han skickar oss den ena rytande snöstormen efter den andra och härjar kuster och inland, som om en af världskrigets makter vore öfver oss. Men Bore lämnar onekligen granna spår efter sig, när hans vrede laddat ur sig allt hvad den burit på af snö och iskristaller och han unnar solen ett par timmar sända ett lifvande, ehuru värmefritt sken genom de söndertrasade molnen, där hon mödosamt arbetar sig upp öfver södra

1. Hudiksvall, gamla staden med elektricitetsverket och järnvägsparken. 2. Östersunds omgifningar med Oviksfjällen; utsikt från Frösön. 3. Åre med en del af bobsleighbanan. 4. Åre samhälle. 5. Kyrkan i Lek-

BLAND VÅRA FJÄLLAR

horisonten. Det är med tanke på detta vinterns magnifika skådespel, vi anmodat några Norrlandsfotografer att medels kameran låta vår läsekrets få en föreställning om snöns och köldens välde i höga Norden just nu. — Gamla staden i Hudiksvall tar sig helt målerisk ut i sin vinterdräkt; men hvad sägs om det panorama, som öppnar sig från Frösöns utsiktspunkt, med Oviksfjällens kedja i bakgrunden. Det är Ultima Thule i hela sitt hvita majestät. Åre med sin bobsleighbana är också en vacker syn, och den stora renhjorden, lägrad vid "Skutans" fot, leder tanken till det lilla tappra nos-

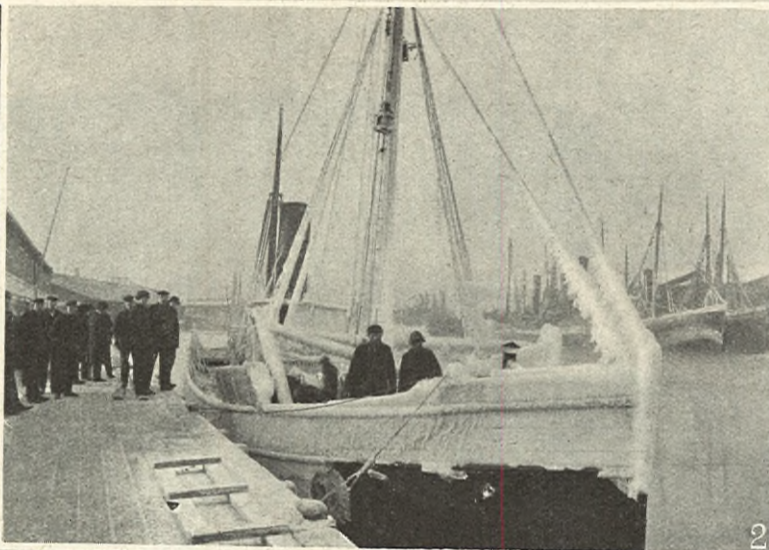
sand en vintermorgon. 6. En gammal köpmansgård i Hudiksvall. 7. En gånglig ned till Siljan. — 1 o. 6. Cronstoe foto. 2-4 Oscar Olsson foto. 5 och 7. Ericsson & Larsson foto.

madfolket i kåtorna bland fjällen, som med outfrötlig seghet kämpar för sin stams bestånd. En gammal köpmansgård i Hudiksvall ger en idyllisk småstadsbild af det slag, som blir mer och mer sällsynt, emedan den svenska småstaden i gemen för hvarje år förlorar något af sin ursprunglighet och håller på att bli en parveny med stora hus

1. Utsikt öfver Sundsvalls hamn. 2. Vinterbild från hamnen i Göteborg. 3. Renhjord i Åres omgifningar. 4. Norra Centralgatan i

samt stämmingslösa gårdar och gator. Utsikten öfver Sundsvalls namn i vinterdräkt, den nedisade fiskarbåten i Göteborgs hamn, vyn af norra Centralgatan i Gefle samt den trolska bilden af Östersunds rimfrostsmyckade stadspark i elektrisk belysning avsluta vår serie.

Gefle. — 1. Ateljé Waagsbøe foto. 2. Anna Backlund foto. 3. Oscar Olsson foto. 4. Cronsioc foto.

(Forts. fr. sid. 62.)

och beställde genast nya hästar. Det gjordes naturligtvis en massa invändningar, och först sedan han legitimerat sig som statens ämbetsman, lät man förmå sig till affärd. Man hade femtio kilometer till nästa station, och vägen gick öfver själfva steppen eller rältare en väldig, gräsbevuxen slätt, här och där afbruten af ensliga skogsdungar. Ingen by eller gård fanns.

Slädan spändes som vanligt för med tre halfvilda hästar, och det bar af en god timme före skymningen. Och baronen var, som vi snart skola se, beredd på alla eventualiteter.

Vårdshusvärden körde själf, och på kuskbocken bredvid honom satt sonen, en dekorativ förbrytartyg, som med lismande ödmjukhet svept i den resande i en mångfald fallar. Då man tillryggalagt ungefär halfva vägen i skentakt, höll körsvennen in hästarna med en sådan våldsamhet, att de nästan satte sig, och i samma sekund kastade sonen sig af kuskbocken. Men von Ranken hade varit dem för snabb.

Den företagsamme unge mannen stelnade lika fort, som han kommit ur slädan, då han såg, hvad den resande, hvilken naturligtvis antagits försänkt i sömn, hade för öfverraskning i beredskap. Det var, som den skarp-sinnige läsaren redan gissat, två revolverar, och det sparsamma ljuset räckte i alla fall till att visa de blanka pipornas direktion på ett sätt, som i fråga om tydlighet ej lämnade något öfrigt att önska.

"Kör!" röt baronen åt fadern, som först icke visade någon lust att efterkomma befallningen.

"Kör! Och kör fort som fan, om du inte vill, att jag ögonblickligen blåser hål genom din skurkaktiga skalle!" var emellertid en replik, som började förmå honom att begripa, hvarom den något korthuggna diskussionen rörde sig. Kanske bidro de båda revolvermynningarna, som hela tiden höllos riktade på hvar sin af de båda älskvärda familjemedlemmarna, till att klargöra alla vidare samtals onödighet. Men gubben gjorde ett sista försök att gardera den onekligen något genanta och penibla situationen.

"Men min son, ers nåd? Jag kan väl åtminstone få ta upp honom igen?" jämrade sig den gamle.

Ynglingen hade på ett både nyttigt och effektivt sätt fixerats af det lilla runda hål, som med fullkomligt upphöjd kyla befraktade honom, men när han började misstänka, att han skulle lämnas kvar, återfick han en viss liflighet åtminstone i munnen, som fortfarande var det enda, han vågade röra. Gråtande bönföll han om barmhärtighet, men då baronen lyssnat några sekunder var hans tålmod slut.

"Om du inte sätter i gång, innan jag räknat till fem, så smäller det!"

Troikan sattes i gång, och hästarna, som blifvit otåliga,

lägo ögonblickligen med all sin gamla kraft i selarna. Snart försvann också världshusets fideikommissarie i den grå snöryan med trettio kilometers nattlig promenad i sikte öfver en fullkomligt öde bygd, som dessutom icke saknade det ryska landskapets förnämsta prydnad, kringströfvande vargflockar.

Fram på natten framkom han emellertid till den plats, där gendarmerna redan sört för, att hans fader fått tak öfver hufvudet, och blef mottagen med en lika ögonblicklig som enträgen uppmärksamhet.

Samtalet hade flutit lika dämpadt och behagligt som timmarna, en siesta njuten under inflytande af den komplicerade narkos, en tillfredsställd digestionsapparat, en liten bouquet fysisk trötthet, en sympatisk miljö och dessutom kaffet med den goda cigarren medför. Och min värd hade icke varit den ut-sökte berättaren, om han icke förstätt anpassa sitt kåseri efter situationen. Men så råkade jag fråga, om han aldrig gjort en mera handgriplig bekantskap med rättvisan, en efter västeuropeiska förhållanden ju något sällsam fråga och kanske icke fullt pasande ens

"De nios" utdelningsprinciper.

TILL IDUNS REDAKTION!

Under rubriken "Älskvärdt och näsvist" etc. förekommer i Eder ärade tidnings senaste nummer en artikel, hvori det meddelas att samfundet De nio "beslutit" och till yttermera visso "låtit offentliggöra" den principen, att dess penningpris-utdelningar mera skulle gå ut på att belöna framstående förtjänst än understödja egentligen behöfvande författare.

Då jag förmodligen är den "speciellt proletärintresserade radikal", som i nämnda artikel omtalas, vore jag tacksam få meddela, att den tidningsnotis, hvaremot artikeln vänder sig, icke offentliggjorts af Samfundet, och att den till sitt innehåll är ett rent hugskott. Samfundet har ej fattat något dylikt beslut; ifrågavarande ärende har ej ens stått på dess föredragningslista.

Stockholm den 13 januari 1916.

ERIK HEDÉN.

Det är i hvarje fall ägnadt att väcka en viss förvåning, att nämnda "hugskott", som varit synligt i snart sagdt hela dagspressen, ej långt tidigare framkallat något beriktigande från Samfundets sida.

RED. AF IDUN.

om den ställdes till en man, som i trettio år tjänat ryska staten, men i hvarje fall fullt förklarlig.

"Jag har suttit på Peter Paul i två månader, misstänkt för en affär, som jag helst inte talar om, orättvist för öfrigt. Och jag hade väl varit i Sibirien, om inte en dam vid hofvet, en dam, hvars namn man inte får nämna, behagat intressera sig för min färdighet i den ädla danskonsten. Kort och godt! Jag blef beredd tillfalle rymma, hvilket man annars inte brukar göra från den fästningen, och i sinom tid benådad för ett brott, som jag icke begått. Men jag har undvikit Petersburg sedan dess," tillade han allvarligt.

Det blef en stunds tystnad, förlägen från min sida, eftertänksam från hans. Så reste han sig och frågade, om jag hade lust se hans vapensamling, och vi följdes åt in i ett annat rum.

Där fanns vackra och fula vapen, vapen med historia och vapen utan, och sedan vi gått igenom alla dessa olika nummer, föll tallet på dekorationer. Von Ranken log som vid ett minne. Och då vi åter till hälften drunknat i de väldiga läderfåtöljerna, sade han:

"Om ni inte är trött, skall jag berätta, hur jag fick den honnör, som jag mest af alla värderar, därför att den tilldelades mig af godt och tacksamt hjerta."

"Jag hade för ett antal år sedan köpt ett par björnringar uppe i nordöstra Finland, långt uppe i Alakoskitrakten. Resan dit var mödosam nog, midt i smällkalla vintern, isynnerhet som det var nästan ogörligt få folk och hästar på grund af skogskörslor. Jag vet inte, om ni någon gång försökt er på en dylik färd, som emellertid alltid har sina poänger. Det är att dag efter dag sitta instufvad i filtår, fällar och päls och skakas igenom ödemarker, som aldrig tyckas ta slut. Och så, den egentligen enda omväxlingen, komma till nattkvarter, som undantagslöst kan inrangeras under någon af de två kategorierna: iskalla lakan, iskallt rum, iskalla sängkläder, kort och godt allting iskallt eller också rena motsatsen. Maten skall vi helst inte tala om nu nämligen. Då smakar den i regel mycket bra, bara man slipper se dess tillagning."

"Nå, jag var alltså på resa upp till mina björnringar, som utlofvats innehålla minst fem djur. En dag blef det emellertid stopp. Det blef sådan våldsam snöyra, att skogen på båda sidor om vägen mest liknade hvitkalkade murar, och ändå kan jag försäkra, att det inte precis var en af de största. Sent omsider kraflade vi oss emellertid fram till en gård, trodde vi först, men det befanns vara en hel by, bestående af sex eller sju nybyggen, en prästgård och en kyrka, det hela omedelbart påminnande om pojkböckernas skogsfarmer i Nordamerika eller något i den stilen." "Efter en stunds parlamentarande blef jag slutligen

Träd i rimfrost och elektriskt ljus. Motiv från Östersund. Oscar Olsson foto.

inkvarterad hos församlingens herde. Jag har aldrig räknat prästerna till mitt närmaste umgänge och är följaktligen inte kunnigare af arten. Men så mycket vet jag, att maken till den figur, som hälsade mig välkommen i sitt tjäll, har jag aldrig hvarken förr eller senare sett. Stor och tung som en af de björnar, jag hoppades få skjuta, gick han i stöflar och hemmavädda vadmalskläder och skilde sig på intet sätt i sitt yttre från sina församlingsbönder, inte ens i fråga om en väldig, röd skepparkrans, som prydde hakan."

"Med sorgsen och ödmjuk höftidlighet bad han mig vara välkommen och hoppades, "att hans fattiga hus" o. s. v. o. s. v. Jag såg inte så noga på mannen utan gick in i det rum, hans hustru, synbarligen en af landets ursprungliga döttrar, nu betydligt illa medfaren af år och andra omständigheter, nigande bjöd mig stiga in i."

"Jag bytte om kläder, fick litet torrt på mig och gick sedan ut för att ta lokaliteterna i besiktning, ty det bås, jag fått var, hvad komforten angår, närmast jämförligt med en vanlig drängstuga. Det befanns, att det redan var matdags, och vi satte oss till bords. Nu brukar jag alltid på resor ha en liten fickflaska, men ville först inte såra känslorna, hos denne en af vår kyrkas mindre profeter, utan förebär ett ärende och gick in till mig för att få min lilla pärla. Men jag hade inte mer än stängt dörren och tagit fram flaskan, förrän det knackade, och han steg in utan att vänta på svar."

"Herr baron misstycker väl inte, men det är så, att jag verkligen i mitt fattiga hus inte har råd att bjuda på andra drycker än vatten, och jag — — —"

Jag stod just i begrepp att köra ut karlen, ty jag blef uppriktigt sagdt en smula förargad, men så fick jag syn på hans ögon. Det var det mest förtvifladt ångestsfulla, jag någonsin sett! Först begrep jag inte, men så blef det plötsligt klart, hvad syndaren ville. Jag hade ju några flaskor med i packningen och frågade, om han tillät, att jag skälade för en lycklig jakt, eller hvad jag nu drog till med. Han bugade sig med ett: "Som herr baron befaller!" på läpparna.

Jag förstod, eller snarare lade inte märke till den blick, hustrun kastade på honom, då han kom ut med flaskan i handen. Antagligen lade han heller inte märke till den — då! Ty hans ansikte var redan förklaradt af en inre eld, och de starka, väldiga näfvarna darade af ifver, då han korkade upp buteljen.

(Forts.)

Ur husmoderns önskelista

I.

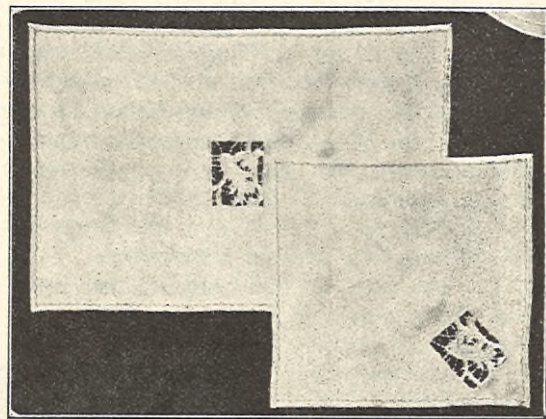
Brickan och det, som står på den.

BLAND ALLA DE SMÅTING, SOM tillsammans bilda ett välordnadt hushåll, spelar brickan en mycket viktig roll. Ty brickan är symbolen för hvardagslivet, vid den dricker frun i huset sitt förmiddagskaffe, medan hon pustar ut efter butikspring och hushållsgöromål. Kring den samlas familjen efter middagen för att under gemligt småprat läppja på sin mocka, och i många hus gör den sin entré för tredje gången vid kvällsteet. Och en sådan bricka kan skvallra om mycket för ett iakttagande öga...

Nu är det väl så att alla husmödrar tycka om vackra saker, ty äfven den mest asketiska och flärdföraktande kvinna gripes lätt af folie d'objet, då hon får eget hem. Hon ser plötsligt koppar-kastruller, servetter och grytlappar med nya ögon... Men det är icke alltid så lätt at få köpa vackra saker, äfven om man råkar ha godt om pengar. Det finns nämligen otroligt mycket fula ting, särskildt i bosättningsaffärerna, och de nästan skymma undan de vackra. Tänk bara på så hemska föremål som den s. k. mustaschkoppen, där den omtänksamme uppfinnaren placerat en porslinskant inuti koppen för att den drickande herrn ej skall doppa sina hvalrossmustascher i kaffet. Eller den spräckliga porslinskon, som fungerar som gräddkanna! Låt oss för vår nationalstolthets skull hoppas, att dessa föremål härstamma från utlandet. Och äfven i fråga om brickorna har det ända tills helt nyligen varit så, att man icke haft stora möjligheter till variation. Vi ha haft de gamla hederliga ekbrickorna med porslinsplatta och handtag, de gula hemslöjds dito och de japanska i röd eller grön lack samt naturligt-

vis de mera gedigna i silfver eller koppar, som man dock ej gärna använder i hvardagslag. Det blef ganska stereotypt. På senare åren har emellertid England, som onekligen intar en framstående plats, då det gäller smakfull och elegant servering, lancerat en del goda idéer i detta fall. Det är från detta kretongens förlofvade land man fått de nätta vattenbrickorna i bast och glastäckt rosig tyg, och brickorna med träkanter och en skir spets under glaset komma antagligen från samma håll. För att icke tala om alla "muffinstands" och tebrickor, så outhärliga i ett land, där teet är halfva födan. Och eftersom förmiddagsteet nu nästan börjar undantränga det forna "elfvakaffet", kan det ha sitt behag för en husmor att äga alla apparaterna till tedrickningsceremonien, äfven kakbrickan och vackert porslin, det senare likaledes en specialitet för old England.

Bilderna tala för öfrigt bättre än långa beskrifningar. Ni kan alltså bara välja hvilken ni bör önska er, kaffebriken (längst till vänster), frukostbriken, (till höger) eller chokladbriken. Den första är jämte kaffeservisen i enfärgadt med halmgul kant, enkel och smakfull i linjerna. En tilltalande färgkombination härvidlag är också ljusgrått porslin med skär kant. Frukostbriken är så läcker, att den måste reta apptiten äfven hos den grinigaste sjukling. Själva brickan är i hvitlackeradt trä med glasbotten, frukostservisen i en glad chippendale med lackröda blommor mot gräddfärgad botten. Chokladservisen återigen är en exponent för det svarthvita modet, som för några år sedan uppstod i Wien och sedan sökt sig väg hit via England. Med den svarta rundningen på det hvita gör det på intet sätt något funebert intryck, allrahälsomt som den svarta brickkanten inramar en kulört duk. Tvärtom kan det vara ganska hvilsamt för ögat med dessa lugna färger. Så komma vi till fruktstället i brun

bambu med kinesiska porslinsallrikar och slutligen ha vi — nederst — ett typiskt engelskt kakställe i silfver med enkelt galler i kanten.

Om brickdukarna skulle man ju kunna skriva långa kapitler, men vi nöja oss med att förevisa ett brickgarnityr, som skall "komma husmoderns hjärta att klappa hastigare", såsom det brukar heta i kåserierna. Det är i fint linne med en enkel hälsöm i kanten och såväl brickduk som servett prydas af en medaljong i broderi anglaise. Ingen dum omväxling till era prickiga molldukar med valenciennes, eller hur?

MIDINETTE.

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. Dr J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. Kapten J. Thulin, LUND.

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i Sjukgymnastik o. Massage. Vårterminen börjar 1 jan. Begär utförligt prospekt!
WERNERS SJUKHEM
Nybrogatan 3.
Riks Tel. 8509. Allm. Tel. 16348.

ROYAL WINDSOR
Del berömda hårstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märkel grund. 1879. Beg. end. fl. med orden: Royal Windsor Perfectionnes. En alljämt stig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto. Nederlag: Franska Parfymmagasinet, Hollev. 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr. + porto.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverant. 21 Drottningg. 21, Sthlm.

OATINE
är ren hafreextrakt. För dålig mage ordnens hafregröt; för dålig hy Oatine hafrecreme, som rener porerna, aflägsnar fräcknar och finnar samt gifver huden ett ungdomligt friskt utseende. Äkta Oatine-Creme i hvit burk med grönt lock; pris 1.50; 4-dubbel i inneh. 3.-. Oatine-snow 1.50. Finnas öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsg. 16 o. Drottningg. 63, Sthlm.

Majorskan Edmanns utsökta
Crème Idéale.
Försköna. Skyddar. Parfymmerar. Förmämsta Parfymmerier.

Turkiska badet
i Malmtoresbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1.50, efter kl. 12 kr. 1.75.

Tvätt!
Tvättning och mangling af privat kläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning** till ett pris af 33 öre pr kg. för tvättposter öfverstigande 10 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.
Allm. 93 44. Riks 38 15.

Damer! Vårda Eder hud!
Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med **Skin-Food** erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy. Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Strängnäs Hushållsskola.

Husmoderskurs 25 jan.—25 maj. Undervisn. i matlagn., bakt. m. m. linne- och klädsöm samt konstsoömnad. Skickliga lärarinnor. Prospekt genom Fru M. Braune, Strängnäs.

Mälarskolan, 38 Smålandsgatan. Tel. Brunkeb. 62. Undervisning i Porslin- & Olje-målning, Gyllenläder, läderplastik m. fl. ämnen. Lager af porslin, materiel för målning Porslin brännes.
Emma Nordberg, Augusta Peterson.

Kurs i Klädsömnad och Linnesömnad.
Lotten Dahlström — Myntgatan 5, III — Prospekt A T. Br. 209.

Göteborgs Nya Husmoderskola
S. Allégatan 2 A. Rt. 106 24. Husmoderskurs på 1 termin. — Längre och kortare kurser i matlagn., bakt., konserv., linnesömn. m. m. — OBS! Även kurser för fruar. — Prospekt på begäran.
Elvira Friberg. Hildegard Friberg.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola och Flickpension i Stockholm (i. d. Villa Hult Kneippsheden)
Anmälningar till vårkursen
som börjar den 1sta Februari smottages. Jämsides med skolans ämnen, som omfatta Matlagning Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten, Konstslöjd Målning, Sång, Musik och Språk, samt föreläsningar i Konst- och Litteraturhistoria gifves tillfälle att idka sport och idrott. Begär prospekt hvari äfven hänvisning till muntliga referenser finnas intagna. Adr: **E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola, Villagatan 17, Stockholm.** Riks. 118 86 Allm. 289 40 **Obs!** Den enda skola i Stockholm med helpension där eleverna samtidigt har ett godt hem med god tillsyn.

Kvinnliga Gymnastik-Sällskapet
öfningar & Kongl. Gymnastiska Centralinstitutet (Hamngatan 19).
Måndags- och Torsdagsafdelningen börjar Måndagen den 17 Jan. kl. 8,15—9 e. m. Ledarinna Fr. Astrid Bergström.
Tisdags- och Fredagsafdelningen börjar Tisdagen den 18 Jan. k. 8,15—9 e. m. Ledarinna Fr. Nordström.
Anmälningar smottagas & nämnda tider och dagar. Till mindre bemedlade utlånar Sällskapet kostnadsfritt gymnastikdräkter.
Terminsafgift Kr. 1,25. **STYRELSEN.**

Helsingborgs Husmoderskola,
Drottninggatan 13,
börjar ny kurs den 1 mars. Grundlig praktisk och teoretisk undervisning i enklare och finare matlagning, servering, bakning och konservering m. m. Handarbete och linnesömnad.
Prospekt och upplysningar på begäran.

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand
9:de kursen den 1 apr.—31 okt. 1916. Ett par stipendier utdelas. Prospekt och ref. på begäran.
Lilje Landgren. Märta Philip.

Elsa Philips Husmodersskola,
Stockholm, Karlavägen 25 (i. d. 1 A),
börjar sin 18:de termin för bildade unga flickor den 27 jan. 1916. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar af bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, läsoömnad, hushållens ekonomi m. m. **Olika kurser.** Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran
ELSA PHILIP, Stockholm.
Karlavägen 25. Tel. Östern. 1810.

Florodol-Tvålen
är damernas favorit tvål och en idealisk barnivål.

förläna sammetsmjuk, smidig och vacker hy, gör hals och händer hvita och mjuka.
Parfymeri FLORA, GEFLE.

Bränslebesparing!

Köp vårt **Kaminbränsle** à Kr. 4.75 pr hl.
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks och Allm. Telefon Namnanrop "LUNDSTRÖMS"

Fredrika Bremer-Förbundets Fruktodlings- och Trädgårdsskola Apelryd,
adr. Båstad, börjar sin första kurs den 1 mars. Undervisning meddelas åt kvinnliga elever i trädgårdsodlingens olika grenar m. m. Prospekt erhålles och förfrågningar besvaras af föreståndarinnan, adr. Box 17, Båstad och å Fredrika Bremer-Förbundets byrå, Klarabergsgatan 48, Stockholm.

Önnestads Folkhögskola (nära Kristianstad).

Kvinnliga kurserna som börja 26 april och fortgå 3 & 4 mån. omfatta:
1. **Folkhögskolekurs** med allmänbildande ämnen, väfnad, slöjd och gymnastik m. m.
2. **Övre avdelning** med utvidgad folkhögskoleundervisning, lanthushållningsämnen, skollöskarbeten och trädgårdssköttsel
3. **Trädgårdskurs** för hemmen och vidare utbildning.
Skolan är en af Sveriges mest besökta och välrustade utbildningsanstalter för vuxen ungdom. Genom rikliga statsanslag m. fl. är den **prisbillig** och i **alla avseenden välrustad** samt erbjuder **frielleplatser** och **stipendier** åt mindre bemedlade och obemedlade. Skolan besöks af ungdom från alla samhällsklasser. Utförligt **illustrerat prosp.** bör rekvireras genom skolans föreståndare, rektor **Yngve Melander, Önnestad.**

HUSHÅLLSELEVER smottagas från och med den 15 jan. detta år i större hushåll på landet. Undervisning meddelas i finare matlagn., konservering af kött, grönsaker, frukt m. m. enl. nutidens metoder. Äfven kunna eleverna få tillfälle att lära sig alla slags handarbeten, läderplastik, koppar och silfverdrifning m. m. Reflekterande torde insända svar till »Husmoder», Gumellii Anonsbyrå, Malmö.

NYA WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundt. 1850 Karlstad Grundt. 1850
är Värmlands största och äldsta tidning.

Frikurser i Örebro Väfskola.
På grund af statsanslag meddelas kostnadsfri undervisning i spånad och väfnad under 3 mån. tid, 18 febr.—19 maj 1916, åt 10 frielever från skilda delar af landet.
Ansökningar, åtföljda af frejdebetyg, insändas före 10 febr. till väfskolans föreståndarinnan, Fröken Dagmar Swidén, Örebro.

Tandteknikerkurs.
Assistent W. Johnssons kurs börjar åter den 1 mars. Anmälningar smottas Malmkillnadsgat. 60, Stockholm. Förfrågningar mot porto.

Låt Edra flickor få en trädgårdskurs!

Den ger god behållning för hela livet. Den förädlar sinnet och ger glädje åt hemmen.
Den stärker hälsan på naturligt sätt; är bättre än medicin och badorter.
Den kan förbereda för yrkesutbildning med goda framtidsutsikter.
Den kan anordnas mycket billigt. Frikurser kunna beredas.
Fruktanvändningsundervisning, konservering. Bästa undervisning. Rekvirera prospekt i god tid från
ÖNNESTADS Folkhögskolas och Lantmannaskolas trädgårdskurser, Rektor Yngve Melander, adress Önnestad Kristianstads Län.

Ferrin
Fås på apoteken
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,200,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filiaer: { Södermalmstorg 8. Sturegatan 32.
Deposition } 4 1/2 %
Kapitalräkning } 2 1/2 %
Sparkasseräkning 4 %
Fondafdelning. Kassafack.

BRUNKEBERGS TEATERN
Alltid veckans bästa nyheter!
Idun utgifves denna vecka i A och B.

M. ZADIG'S Barn-Puder med Lanolin

Bästa medel mot hudlöshet hos småbarn.
M. Zadig, Malmö.
H. M. Konungens Hofleverantör

AHLÉN & HOLM & SÖNS
INSJÖN * STOCKHOLM

4000 ARTIKLAR
BEKLÄDNINGSARTIKLAR
TIGER, FILTER, DUKAR
HÄTTAR, HANGÅR
ALBUM, SKRIVMATERIAL
NYSSILVER, HUSGERÄD
TEKNISKA ARTIKLAR
LEKSAKER
UR, KEDJOR
SVENSKER
RESEFFEKTER
GLAS PORSLIN
FISKREDSKAR
M. M. M. M.
GODA KVALITETER EXTRA BILLIGA PRISER

Vår stora praktkatalog (avbildad härovan) erhålles på begäran gratis, ej fraktfritt. Ni kan bereda Eder god förtjänst genom att upptaga order. Skrif till
ÅHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,200,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filiaer: { Södermalmstorg 8. Sturegatan 32.
Deposition } 4 1/2 %
Kapitalräkning } 2 1/2 %
Sparkasseräkning 4 %
Fondafdelning. Kassafack.

BRUNKEBERGS TEATERN
Alltid veckans bästa nyheter!
Idun utgifves denna vecka i A och B.